स्यते। मानस्तोके स्तनय इति याज्या। सा च त्वमग्ने वृहद्वय इत्यनुवाके व्याख्याता॥

अथ हविषः पुरोऽनुवाक्यामाह। "आ ते पितर्मरुताᳬ सुम्नमेतु। मा नः सूर्य्यस्य सन्दृशो युयोथाः। अभि नो वीरो अर्व्वति क्षमेत। प्रजायेमहि रुद्र प्रजाभिः" इति। हे 'मरुतां', 'पितः' पालक, 'रुद्र', 'ते सुम्नं' त्वया सम्पादितत्वेन त्वदीयं सुखं, 'आ' समन्तात्, 'एतु' अस्मान् प्राप्नोतु, किञ्च त्वमस्मान्। 'सूर्य्यस्य सन्दृशः' सूर्य्यसम्बन्धिनो दर्शनात्, 'मा युयोथाः' मा वियोजय, सूर्य्यानुग्रहीतं चक्षुःपाटवमस्माकं सर्व्वदास्त्वित्यर्थः। 'नः' अस्माकं, 'वीरः' पुत्रः, 'अर्व्वति' अश्वस्य पुरुषैः, 'अभिक्षमेत' सर्व्वप्रकारेण समर्थोऽस्तु। हे 'रुद्र', त्वत्प्रसादाद्वयं 'प्रजाभिः' 'प्रजायेमहि' वह्नीः प्रजा उत्पादयाम॥

अथ हविषो याज्यामाह। "एवा बभ्रो वृषभ चेकितान। यथा देव न हृणीषे न हᳬसि। हावनश्रूर्नो रुद्रेह बोधि। वृहद्वदेम विदथे सुवीराः" इति। हे 'देव', 'यथा', 'न हृणीषे' न कुप्यसि, 'न हᳬसि च' न मारयस्यपि, 'एवा' एवमेव, त्वामाह्वयामीति शेषः। रुद्रस्य विशेषणानि, 'बभ्रो' पिङ्गलवर्ण, 'वृषभ' कामानां वर्षितः, 'चेकितान' सर्व्वज्ञ, हे 'रुद्र', 'हावनश्रूः' आह्वानस्य श्रोता सन्, 'इह' कर्मणि, 'नः' अस्मान्, 'बोधि' बुध्यस्व, अस्मदीयां हूतिं जानीहीत्यर्थः। वयं 'सुवीराः' शोभनापत्ययुक्ताः सन्तः, 'वृहद्वदेम' प्रौढं स्तोत्रं पठाम॥